

ANTUN NOVOSELOVIĆ*

Nestanak i ubojstvo svećenika

Dana 22. 6. 2003. godine u 11 sati i 45 minuta Operativno-komunikacijski centar Policijske uprave zadarske zaprimio dojavu zvonara župnog ureda iz Posedarja da se župnik, don Mijo Stijepić, nije pojavio na misi koja se trebala održati u 11:00 sati. Zvonar je bio zabrinut jer je župnik zadnji put viđen 21. 6. 2003. godine oko 9:00 sati kada se udaljio iz župnog ureda i otada mu se gubi svaki trag te ne odgovara na pozive.

Nakon dojave upućena je ophodnja 2. policijske postaje Zadar koja je u župnom uredu zatekla više osoba te s njima obavila razgovor. Inicijalna saznanja proistekla iz tih razgovora govorila su da se župnik udaljio, dan prije dojave, iz župnog ureda u ranim jutarnjim satima (između 8:30 i 9:00) nakon jutarnje mise osobnim vozilom marke Golf, registarske oznake ZD 420-CL crne boje, u ordinaciju svoje doktorice zbog skidanja šavova s nosne kosti. Navedene povrede zadobio je sedam dana prije u Rovanjskoj u sestričnoj obiteljskoj kući prilikom istezanja kralježnice.

Nakon prikupljanja prvih saznanja napravljen je plan rada u kojem je sudjelovao cjelokupni operativni sastav Policijske uprave zadarske. Navedeni plan se više puta nadopunjavao u skladu sa saznanjima i provjerama do kojih su dolazili djelatnici policije.

1. VERZIJE O NESTANKU OSOBE

U planu rada, koji je napravljen odmah nakon prikupljanja inicijalnih saznanja, osim opisa događaja, opisa osobe, poduzetih mjera i radnji te mjera i radnji koje se namjeravaju poduzeti s konkretnim rokovima i zaduženjima, posebno su mjestu imale verzije nestanka don Mije Stijepića.

---

* Antun Novoselić, dipl. crim, načelnik Kriminalističke policije PU zadarske, u mirovini.

Postavljene su sljedeće verzije:

1. Svećenik je doživio prometnu nesreću nakon što je krenuo iz župnog ureda u ambulantu previti nos
2. Počinio je samoubojstvo (suicid) zbog rastresenosti koja je uzrokovana povredom nosa odnosno glave
3. Otišao je na doček Svetog Oca koji je u to vrijeme posjetio Bosnu i Hercegovinu, Banja Luku
4. Otišao je u Split u trgovinu Sv. Klara te je doživio prometnu nezgodu
5. Otet je zbog zaduživanja kod kamatara zbog eventualnih financijskih problema
6. Nad njim je izvršeno kazneno djelo razbojništva, ubojstva ili otmice na području grada Knina jer je zadnja bazna stanica koja je pokrivala mobilni priključak kojim se koristio don Mijo Stijepić, repetitor stacioniran na brdu Požar iznad Knina
7. Nad njim je počinjeno kazneno djelo ubojstva izvan područja Knina.

2. PRIKUPLJANJE PODATAKA O KRETANJU NESTALE OSOBE

Izvršena je provjera kod liječnice opće prakse koja je potvrdila da je svećenik bio na pregledu i previjanju rane na nosu te da se nije ponašao čudno niti drugačije od uobičajenoga. Obavljen je i razgovor s poznicom župnika koja ga je sreća na izlazu iz ambulante, kratko se pozdravila s njim te je zamijetila da don Miju Stijepića čeka jedna osoba (nije znala radi li se o muškoj ili ženskoj osobi), u župnikovom automobilu odjevena u tamnu majicu, a na ruci joj se nalazio veliki srebrni muški sat.

Uz prisutnost crkvenih vlasti ušlo se u kancelariju i prostorije župnog ureda don Mije Stijepića. Pretraženo je župnikovo računalo. Pronađen je i mobilni uređaj za koji je jedna od osoba s kojima se razgovaralo potvrdila da je župnik imao tajni broj.

Jedan od prioriteta bio je traženje provjere uspostavljanja elektroničke komunikacije za mobilni priključak kojega je koristio župnik. Utvrđeno je da je posljednja lokacija tog mobilnog telefona bila na području koje pokriva repetitor *Konj* koji se nalazi na brdu Požar iznad Knina. Nakon toga je uređaj bio isključen najvjerojatnije zbog ispražnjene baterije.

Zabilježeno je nekoliko odlazno-dolaznih kontakata tijekom jutra i nekoliko SMS poruka. Župnikov mobilni priključak pokrivala su bazne stanice u Zadru, a mobilne priključke njegovih sugovornika pokrivala su bazne stanice na području Splita, Makarske i Austrije.

Na temelju provjere uspostavljanja telefonskih kontakata policijski službenici utvrđivali su s kim je don Mijo Stijepić kontaktirao te su s tim osobama obavili razgovore, ali se nije ništa korisno saznalo vezano uz njegov nestanak. Zatražene su i provjere za primarni broj mobilnog uređaja don Mije Stijepića koji nikada nije pronađen (tajni broj) te za telefonski broj župnog ureda. U 80% slučajeva radilo se o brojevima koji su imali registriranog vlasnika. Problem je bio u preostalim 20% brojeva čije linije nisu bile registrirane, tj. nije bilo moguće doći do imena i prezimena vlasnika ili korisnika broja. Stoga se pristupilo izradi svojevrsnog telefonskog imenika gdje su bili vidljivi i brojevi za koje nije utvrđeno čiji su. To su pretežito bili brojevi teleoperatera (Austrija, Njemačka i BiH). Veliki broj vlasnika navedenih brojeva detektirani su uz pomoć policija tih država, odnosno izradom sheme mo-

bilne komunikacije. Veliki problem u utvrđivanju kontakata don Mije Stijepića bili su fiksni brojevi centrala javnih ustanova i raznih domova. U tim slučajevima obavljen je razgovor sa svakim zaposlenikom, odnosno korisnikom određene ustanove.

Obavljeni su razgovori sa svim osobama koje su poznavale don Miju Stijepića: svećenici, zaposlenici lokala gdje je zalazio, službenici institucija koje je posjećivao privatno ili službeno te ostali s kojima je župnik imao kontakt.

Tako su policijski službenici Policijske uprave zadarske iz razgovora s osobama koje su bile u neposrednom kontaktu sa župnikom saznali kako je povrijedio nos, da je prevezen u ambulantu, a potom u zadarsku bolnicu; župnik nije nikome dužan, ali je don Mijo Stijepić spominjao da su neke osobe dužne njemu.

Temeljem medijskih napisa i brzojavki koje su upućene javio se policijski službenik iz Policijske uprave šibensko-kninske koji je dao informaciju da je prilikom kontrole prometa zaustavio terensko vozilo nepoznate marke nalik na vojno vozilo *kampanjola* zagrebačkih registarskih oznaka. Prilikom kontrole dokumenata uočio je dokument s fotografijom nalik na plastificiranu osobnu iskaznicu. Na njemu je pisalo velikim slovima U SLUČAJU SMR-TI POZOVITE MI KATOLIČKOG SVEĆENIKA. Budući da je to prvi put vidio upitao je vozača što je to. Vozač je izašao iz vozila rekavši da je svećenik i da je on sam napravio taj dokument. Svećenik mu je rekao da je njegovo vozilo ostalo u kvaru pa je od prijatelja posudio vozilo. Policijski službenik je sa sigurnošću potvrdio da se radilo o don Miji Stijepiću. Na mjestu suvozača bila je muška osoba koju policijski službenik nije legitimirao jer je već stupio u razgovor sa župnikom. Osobni opis te osobe nije mogao dati jer je prometna kontrola obavljena oko ponoći. Župnik i suvozač udaljili su se vozilom prema Vrlici. Kako bi što više saznali o plastificiranoj iskaznici obavljeno je više razgovora sa svećenicima pa se tako došlo do saznanja da se takve iskaznice u Zadarskoj županiji ne rade, nego je to svojstveno svećenicima koji su iz Bosne i Hercegovine.

U razgovoru sa svećenikom, dobrim prijateljem don Mije Stijepića, policijski službenici došli su do saznanja da ga je on, nakon što je saznao da je nestao, pokušao nazvati telefonom, ali se javljala telefonska sekretarica i snimka glasa don Mije Stijepića koji je glasio: *Ja, bitte*. Svećenik je naveo da don Mijo Stijepić posjeduje još jedan, tajni, broj, ali je taj broj morao izbrisati iz memorije svog mobilnog uređaja na izričiti zahtjev župnika. Broj je bio u memoriji mobitela dvadesetak dana i nisu se putem tog broja nikada čuli niti kontaktirali. Svećenik je naveo da mu je kod don Mije Stijepića smetalo to što je bio ovisan o mobitelu i uvijek ga je držao u ruci.

Obavljen je razgovor sa ispovjednikom don Mije Stijepića, s nadbiskupom zadarskim, ali nije se došlo do korisnih saznanja (vezano za eventualni odlazak župnika u Banju Luku na doček Svetog Oca) te o posljednjim župnikovim kontaktima.

U zadarskom fotostudiju policijski službenici dobili su informaciju da je župnik bio njihov klijent koji je kod njih izrađivao fotografije na kojima su bili pejzaži, mjesta koja je obilazio, razne muške i ženske osobe, prve pričesti, krizme i slične aktivnosti. Policijski službenici identificirali su osobe s fotografija i pokušali preko njih doći do korisnih podataka vezanih za njegov nestanak.

Prilikom razgovora jedna je osoba izjavila da je već bio slučaj, u mjestu gdje je rođen don Mijo Stijepić, nestanka svećenika za kojeg se nakon nekoliko godina utvrdilo da je otišao u inozemstvo gdje je započeo novi život.

Izvršene su terenske provjere u smještajnim objektima, hotelima i drugdje. Provjerene su i evidencije državnih tijela, lokalnih samouprava, a tom prilikom naglasak je stavljen na komunalna poduzeća koja se bave naplatom parkirnih mjesta. Rezultat te provjere bio je da je utvrđeno kako je vozilo zbog nepropisnog parkiranja bilo sankcionirano na području Biograda na Moru, i to samo dva dana prije prijave župnikovog nestanka.

U događaj su se uključili mediji koji su o tome svakodnevno izvještavali. Događaj je pobudio veliki interes kod građana u Zadarskoj županiji, a kako je vrijeme prolazilo cijela je Hrvatska bila upoznata sa slučajem.

Mediji su bili jako zainteresirani te su objavljivali informacije, poluinformacije i dezinformacije o navedenom nestanku, a potom i o pronalaženju tijela. Policijski istražitelji svakodnevno su pratili informacije iz medija. Anonimne dojave policijski službenici pomno su provjeravali. Policijski službenici bili su uvjereni da i počinitelj prati tiskane i elektroničke medije (kasnijom obradom to je i potvrđeno), pokušavajući otkriti dokle se došlo u istrazi.

Nakon što je hitno pribavljena lista provjere uspostavljanja elektroničke komunikacije utvrđeno je da je posljednja lokacija mobilnog telefona, kojeg je koristio don Mijo Stijepić bila na području repetitora *Konj* koji se nalazi na brdu Požar iznad Knina.

Na navedenom području policijski službenici Policijske uprave zadarske i Policijske uprave šibensko-kninske uz podršku helikoptera MUP-a izvršili su pretragu terena iz zraka i pretragu terena na širem području oko repetitora, obuhvativši gotovo sva mjesta i naselja u krugu od 10 do 15 km od Knina. Pretraga je bila bezuspješna.

Izvršena je i terenska provjera u trgovini sakralnih predmeta Sv. Klara u Splitu kako bi se utvrdilo je li don Mijo Stijepić bio u navedenoj trgovini. Tom prilikom otkriveno je da je dan ranije župnik telefonski kontaktirao navedenu trgovinu i interesirao se za radno vrijeme kako bi došao i nabavio odjeću. Svećenik je rekao da će tijekom sutrašnjeg dana doći u trgovinu te da ga, u slučaju kašnjenja, pričekaju. Međutim on taj dan nije došao, a iz medija su saznali za njegov nestanak.

Tijekom potrage za župnikom zaprimljen je veliki broj dojava poznatih i nepoznatih osoba koje su se javljale najviše zbog svakodnevnog objavljivanja u medijima.

3. PRIJAVLJIVANJE POKUŠAJA SILOVANJA

Dana 24. 6. 2003. godine u 13:00 sati u službene prostorije Policijske postaje Vodice ušla je maloljetne ženska osoba u pratnji majke i prijavila pokušaj silovanja. Na sporednoj cesti u okolici Vodica u jutarnjim satima pokušala ju je silovati nepoznata muška osoba. Maloljetnica je stopirala na cesti u Vodicama. Nepoznati muškarac zaustavio je vozilo te ju je povezao. Nakon nekoliko kilometara skrenuo je na sporedni makadamski put, a na njeno traženje odbio je zaustaviti vozilo. U jednom trenutku je zaustavio vozilo i pokušao je silovati na što se ona uspjela obraniti i pobjeći, ostavivši svoju torbicu. Pritom je zadobila lakše tjelesne ozljede u vidu ogrebotina po vratu i rukama. Prilikom prijave događaja oštećenica je dala dosta dobar opis napadača te je navela da se radi o osobnom automobilu marke Golf tip 4, crne boje. Detaljno je opisala unutrašnjost vozila, a između ostalog je rekla da se na unutrašnjem retrovizoru nalazila drvena krunica. U tom trenutku spoznalo se da se radi o osobnom vozilu nestalog svećenika jer su se svi detalji poklapali s prikupljenim informacijama o vozilu koje

su dali prijatelji i rodbina svećenika, formalni vlasnik automobila i mehaničari koji su servisirali vozilo. Formalni vlasnik vozila svoju je povlasticu odnosno uvoznicu poklonio don Miji Stijepiću s kojim je bio u prijateljskim odnosima.

Dana 25. 6. 2003. godine obavljeno je više razgovora s osobljem i gostima na Bilicama koji su dali korisna saznanja o osobi čudnog ponašanja koja je u lokal došla osobnim vozilom marke Golf zadarskih registracija. Dali su dosta dobar opis osobe, opisali su i njegov pokušaj prisnije komunikacije s konobarima i ostalim gostima kafića (počinitelj ih je častio pićem), dali su i informaciju koje je piće počinitelj pio, apoene novčanica kojima je plaćao i drugo. Svi gosti s kojima su obavljani razgovori tvrdili su da je navedeni gost bio zasigurno s područja zadarskog zaleđa zbog načina na koji je govorio. Bio je vidno alkoholiziran.

Kad je konobar zatvorio lokal i krenuo kući, otprilike stotinjak metara od kafića primijetio je automobil marke Golf i gosta kafića ispred vozila. Stupio je s njim u razgovor i upitao ga nije li se možda izgubio. Gost mu je niječno odgovorio, rekao da se zove Ante Filipović i živi u Splitu te da je student prava. Pozvao je konobara na piće što je ovaj odbio, a gost kafića počeo se na to bahato i agresivno ponašati govoreći da je majstor borilačke vještine, karatea.

Sutradan je konobar kafića u Bilicama, idući prema kafiću na istom mjestu vidio isto vozilo, ali vozača nije bilo. Nakon nekog vremena konobar je zamijetio vozača u osobnom vozilu kako prolazi ulicom.

Prema prikupljenim saznanjima od očevidaca u kafiću u Bilicama otkriveno je sljedeće: nepoznata osoba predstavila se kao Ante Filipović, uzet je njegov osobni opis, koristio je karakteristične izraze (rodo), pušio je Marlboro, pio je pivo Tuborg, spominjao je mjesta u zadarskom, šibenskom i splitskom zaleđu, govorio da mu roditelji rade u Njemačkoj i da ga financiraju. S tim u svezi policija se fokusirala na ime i prezime Ante Filipović i na kombinacije sličnih imena i prezimena.

Nakon mukotrpnih i diskretnih provjera pokušalo se analitičkim pristupom, kroz tada raspoložive evidencije, a unosom poznatih parametara o osobi koji su prikupljeni iz razgovora s osobama iz lokala, doći do počinitelja. Parametri koji su se unosili bili su, primjerice rođen u Njemačkoj, zanimanje student, evidentiran kao počinitelj kaznenoga djela zlouporabe opojnih droga i slično. Prema dobivenom rezultatu za takve osobe pribavljale su se fotografije te dodatne provjere.

Na osnovi opisa koji je dala maloljetna osoba izrađen je fotorobot počinitelja te je predočen osobama koje su bile gosti kafića u Bilicama. Kad su vidjeli fotorobot potvrdili su da se radi o osobi koja je bila gost kafića; bila je vidno alkoholizirana ili drogirana, uznemiravala je goste, vrijeđajući ih. Fotorobot je dostavljen svim policijskim postajama na području Zadarske, Šibensko-kninske i Splitsko-dalmatinske policijske uprave, a potom je fotorobot počinitelja poslan u sve policijske uprave u Republici Hrvatskoj.

Na osnovi fotorobota odnosno počinitelja kaznenoga djela silovanja u pokušaju, kojeg koje dala oštećena osoba te na temelju opisa što su ga dali gosti kafića, zatraženi su kartoni s fotografijama.

Nakon izrade fotorobota osnovana je ekipa koju su činili policijski službenici. Oni su započeli kontinuirano pribavljati kartone osobnih iskaznica muških osoba rođenih u vremenu od 1967. do 1985. godine s područja Zadra i zadarskog zaleđa. Fotografije su predočene maloljetnoj osobi, odnosno osobama koje su s počiniteljem bile u kontaktu.

4. PRONALAZENJE MOTORNOG VOZILA KOJE JE KORISTILA NESTALA OSOBA

Četiri dana nakon prijave nestanka svećenika pronađeno je osobno vozilo na parkiralištu u Ulici Ante Starčevića u Zadru. Vozilo je bilo zaključano te je nakon prvog dijela očevida prebačeno u krug Policijske uprave zadarske gdje se nastavio očevid. Vozilo je bilo prekriveno slojem prašine, a na poklopcu motora bili su uočljivi tragovi insekata i korištenja vozila. Angažiran je precizni mehaničar koji je omogućio ulazak u vozilo. U unutrašnjosti vozila pronađeni su razni predmeti dokumenti: liječnički nalazi, ugovori i drugo. Utvrđeno je stanje kilometraže, a provjerom goriva pojavio se zvučni i svjetlosni signal o nedostatku goriva. Autoradio je zatečen na frekvenciji 91,6 FM. Ispod prednjeg lijevog sjedala pronađeni su opušci, posjetnice, papiri, dlake različitih dužina, žvakaće gume, kovanice u različitim apoenima, papirnate maramice i drugi predmeti. Na zadnjem sjedištu nalazili su se dokumenti na ime don Mijo Stijepić i putovnica. Kriminalističko-tehničkom obradom došlo se do izazivanja više tragova papilarnih linija te su izuzeti brisovi s upravljača, kvaka prednjih i stražnjih vrata vozila. Sve stvari koje su pronađene u unutrašnjosti vozila su obrađene radi pronalazjenja korisnih tragova (DKT, DNA). Većinu stvari koje su se nalazile u vozilu, uključujući i sat, sestra don Mije Stijepića prepoznala je kao njegove osobne stvari.

Obavljeni su razgovori sa svim stanarima koji žive u neposrednoj blizini pronalazjenja vozila. Tom prilikom nije se došlo do korisnih saznanja. Dojavu o pronalazjenju vozila dala je osoba koja je pratila medijske napise o slučaju te je s balkona uočila vozilo koje je bilo puno prašine, a i sama je parkirala svoje vozilo na tom mjestu kada spomenutog vozila tamo nije bilo.

5. PRONALAZENJE TIJELA MRTVE OSOBE

Dana 27. 6. 2003. godine u 12 sati i 30 minuta na predjelu Prosike, općina Pirovac, u šumarku pokraj mora posjetitelj plaže pronašao je prekriveno neživotno tijelo muške osobe nepoznatog identiteta. U prvom dijelu očevida utvrđeno je kako je prekriveno prekrivačem od PVC-a (najlonom), spužvastom ležaljkom, a potom i suhim granjem. Tijelo je bilo u ležećem položaju okrenuto na trbuh, odjeveno u kratke hlače i gumene sandale. Oko tijela se nalazilo više ručnika i odjevnih predmeta. Od ostalih tragova na mjestu događaja pronađena je drvena klupa na kojoj je bio natpis "ANTE ZAUZETO" te nekoliko opušaka cigareta. Pronađeno je više dlaka svjetlijeg pigmenta, različitih dužina.

Na odjelu patologije izvršeno je prepoznavanje dijela odjevnih predmeta koji su pronađeni na mjestu gdje je pronađeno mrtvo tijelo. Prepoznavanje je izvršila časna sestra koja je potvrdila da se radi o odjevnim predmetima u kojima je župnik otišao iz župnog ureda.

Nakon što je izvršena obdukcija utvrđene su zaživotne ozljede u vidu prijeloma nosne kosti, prijeloma desne jagodične kosti i krvarenja u desnom srednjem uhu dok su ostale ozljede (manjeg intenziteta) zadobivene postmortalno. Tu se pojavio problem jer je obducent konstatirao da navedene zaživotne ozljede nisu smrtonosne te je naglasio da se kao nasilni mehanizmi smrti isključuju i sve vrste asfiksija osim davljenja, ali navedeno nije mogao potvrditi zbog uznapredovalih truležnih promjena. Zbog toga nije bilo moguće utvrditi uzrok smrti.

U Centru za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja "Ivan Vučetić" izvršena je i analiza alkohola u krvi te su utvrđena 3 promila, uz napomenu da se zbog uznapredovalog truležnog stanja leša nije mogla dati točnija procjena alkoholiziranosti žrtve. Zbog navedenih činjenica izvršene su provjere u ugostiteljskim objektima od Zadra do Šibenika, ali se nije došlo do saznanja da je don Mijo Stijepić bio tamo.

Izvršeno je komparativno grafološko vještačenje kojim je vještačen rukopis pronađen na mjestu događaja s nespornim rukopisom don Mije Stijepića koji je izuzet iz župnog ureda.

6. NOVE VERZIJE DOGAĐAJA I REDEFINIRANJE PRETHODNIH VERZIJA

Nakon što je pronađeno mrtvo tijelo formirane su nove verzije, odnosno redefinirane prethodne verzije. Postavljene su verzije o djelu, verzije o motivima i verzije o počinitelju.

Verzije o djelu bile su sljedeće:

1. Kazneno djelo počinjeno je tako što je župnik na pravcu Posedarje-Zadar-Biograd povezoao njemu poznatu ili nepoznatu osobu s namjerom da se Jadranskom magistralom uputi prema Splitu gdje se na predjelu Prosike (plaža) zaustavlja radi kupanja. Na tom mjestu nepoznata muška osoba najprije tupotvrdim predmetom (možda kamenom) udara župnika u predjelu desne jagodične kosti te je lomi, nakon čega ga najvjerojatnije davi ručnikom te ga odvlači do mjesta gdje je pronađeno tijelo. Počinitelj se potom odvezao svećenikovim osobnim vozilom marke Golf tip 4 u kojem je 24. 6. 2003. godine pokušao silovati maloljetnicu i u kojem je istog dana u večernjim satima uočen ispred kafića u prigradskom naselju u Bilicama nakon čega se napio u istom kafiću.
2. Kazneno djelo je počinjeno tako što se župnik sastao s nepoznatom muškom osobom na predjelu Prosike iz neutvrđenih razloga nakon čega je došlo do usmrćivanja.
3. Kazneno djelo je počinjeno tako što je župnik, uputivši se u Split, povezoao nepoznatog autostopistu koji je s namjerom da se materijalno okoristi, pristao poći na kupanje sa župnikom i usmrćuje ga.
4. Kazneno djelo počinjeno je tako da je nepoznati počinitelj "zaskočio" župnika koji se kupao na plaži na predjelu Prosike te ga usmratio na opisani način.
5. Kazneno djelo je počinjeno tako što je nepoznati počinitelj (ili više njih), bošnjačke nacionalnosti, pratio svećenika do predjela Prosike gdje ga je u jednom trenutku napao i usmratio.
6. Kazneno djelo ubojstva uopće nije počinjeno, odnosno riječ je o prouzročenju smrti iz nehaja ili o nesretnom slučaju do kojeg je došlo tako što je došao ili se našao na predjelu Prosike s poznatom ili nepoznatom osobom te se zbog neutvrđenog razloga posvađao s njom nakon čega je uslijed svađe ili udara u predjelu desne jagodične kosti pao i izgubio svijest, nakon čega je došlo do gušenja nesretnim slučajem, tj. upadanjem jezika u ždrijelo. Počinitelj se uplašio da će biti odgovoran za njegovu smrt te je tijelo prekrrio raznim predmetima i granjem, a zatim se udaljio osobnim vozilom.

Verzije o motivima jesu:

1. Kazneno djelo je motivirano koristoljubljem, tj. počinjeno je radi otuđivanja novca, osobnog vozila i drugih vrijednih predmeta.
2. Kazneno djelo je motivirano ucjenom poznate ili nepoznate osobe kako ne bi odao detalje iz župnikovog života.
3. Kazneno djelo je motivirano osvetom nepoznate osobe usmjerenom prema župniku, a koja bi se odnosila na nesređene odnose među njima.
4. Kazneno djelo je motivirano situacijskim sukobom nastalim zbog nepristanka nepoznate osobe na postavljene zahtjeve župnika ili na postavljene zahtjeve nepoznate osobe.
5. Kazneno djelo motivirano je nacionalnom i vjerskom netrpeljivošću budući da je župnik podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, tj. iz krajeva gdje su tijekom rata bošnjačke vojne snage počinile zločine. Iz tih je razloga, na temelju prikupljenih saznanja, župnik osjećao netrpeljivost prema pripadnicima bošnjačkog naroda.

Verzije o počinitelju:

1. Počinitelj je nepoznata muška osoba iz zadarskog, šibenskog ili splitskog područja koja je otprije poznata župniku i s kojim je imao odnose privatne naravi.
2. Počinitelj je nepoznata muška osoba iz zadarskog, šibenskog ili splitskog područja koja je otprije poznata župniku, ali s njom nije imao odnos privatne naravi iako je župnik to želio ili je to bila želja te osobe.
3. Počinitelj je nepoznata muška osoba iz zadarskog, šibenskog ili splitskog područja koja nije otprije poznata župniku nego ga je kao autostopistu ili iz drugih razloga povezoao svojim osobnim vozilom.
4. Počinitelj je nepoznata muška osoba iz zadarskog, šibenskog ili splitskog područja koja je, prema dosad prikupljenim obavijestima, ucjenjivala župnika te od njega vjerojatno tražila i dobivala novac kako javnost ne bi saznala detalje o privatnom životu župnika.
5. Počinitelj je nepoznata muška osoba iz zadarskog, šibenskog ili splitskog područja bošnjačke nacionalnosti ili muslimanske vjere kojoj je smetala izražavana netrpeljivost župnika prema njegovim sunarodnjacima.

7. DALJNJE PRIKUPLJANJE PODATAKA I RAD NA MJESTU PRONALAZENJA MRTVOG TIJELA

U obavljenim razgovorima s rodbinom, prijateljima i suradnicima župnika došlo se do saznanja da je plaža na Prosici bila mjesto gdje je župnik često navraćao pa je jedan od svećenika dao informaciju kako je desetak dana prije nestanka župnika s njim putovao do Tribunja. Stali su na spomenutoj plaži i okupali se u moru. Svećenik je izjavio kako je župnik bio uznemiren i požalio se da dobiva prijetnje telefonom od nepoznate osobe iz Zadra. Zbog toga je promijenio broj mobitela, ali prijetnje su i dalje stizale.

Nakon obavljenog očevida formirana je ekipa policijskih službenika koji su dano-

noćno, sve do razrješenja kaznenog djela, opservirali navedeno područje popisujući oznake osobnih vozila, provjeravajući ih kroz informacijski sustav i diskretno provjeravajući njihove vlasnike te restriktivno legitimirajući (samo u kasnim noćnim satima) osobe koje su se kretale na tom prostoru. Veliki problem je bio to što je plaža bila jako posjećena te se posebno vodilo računa o prije navedenim aktivnostima. Osnovana je ekipa policijskih službenika koji su bili na pozicijama dovoljno blizu da mogu priskočiti u pomoć kolegama. Tijekom opservacije privedeno je nekoliko osoba koje su sklone egzibicionizmu na plažama.

Intenzivno su se počele prikupljati i saznanja o osobama koje imaju vidljive povrede glave, ili drugih dijelova tijela jer se pretpostavljalo da su zadobili te povrede prilikom mogućeg počinjenja kaznenog djela.

Nekoliko dana nakon pronalaženja mrtvog tijela obavljeno je desetak razgovora s osobama koje su imale povrede lica i ruku (ono što je vidljivo) o okolnostima zadobivenih povreda. Nažalost, saznanja nisu bila korisna, ali su doprinijela otkrivanju počinitelja prekršaja protiv javnog reda i mira i tučnjava koje nisu bile prijavljene policiji.

U svrhu razrješenja kaznenog djela i prikupljanja obavijesti, djelatnici Policijske uprave zadarske pokrivali su i Gradsko groblje Zadar. U vrijeme sahrane župnika okupilo se desetak tisuća osoba, a mnogo osoba je došlo iz Bosne i Hercegovine. Policijski službenici bili su svjesni da i ubojica može doći na pogreb zbog toga da policija ili okolina ne bi posumnjala u njegovu umiješanost u izvršenje navedenoga kaznenog djela. Policijski službenici pokušali su doći do informacije tko nije bio na pogrebu, a trebao je biti.

Nakon pronalaženja tijela intenzivno su se obavljali razgovori i provjeravale su se sve činjenice. S nekim osobama su se razgovori ponovno obavljali te se dopunjavali. Obavljeno je preko tisuću razgovora, poligrafskih ispitivanja i pretraga. Obavljeni su i razgovori s osobama koje su potjecale iz župnikovog rodnog mjesta, a žive u Republici Hrvatskoj.

8. NEKA DRUGA INTERESANTNA SAZANANJA

Zanimljiva je situacija vezana za razgovor sa skitnicom koji je često obilazio vrata župnih kuća kako bi isprosio novac. Skitnica je bio iz unutrašnjosti Dalmacije, a mjesto njegovog "rada" bila je Dalmacija i unutrašnjost Dalmacije. Tada je ispričao kako je gledao emisiju na televiziji i vidio biskupa kojeg je slučajno susreo na jednoj crkvenoj manifestaciji. Prišao mu je i lažno se predstavio rekavši pritom da je bio u logoru te ga je molio da mu dade nešto novca kako bi otputovao u Njemačku.

Biskup mu je dao novac i u pravilu kad god bi se obratio crkvi dobio bi novac. Prilikom razgovora s njim pokušalo se doći do informacija na temelju kojih on vrši selekciju i zna na čija vrata treba pokucati. Sugovornik je naveo da poznaje jednog bivšeg svećenika koji mu je na početku davao instrukcije. Susretao se s časnim sestrama obilazeći samostane te je njima, na lažan i prijevaran način, kazivao tragične priče pokušavajući iznuditi novac. Rekao je da mu je "gušt" varati svećenike jer su obrazovani pa je njemu, neobrazovanom čovjeku, užitak da ih "prevesla". Pričao je o životu na ulici, druženju s narkomanima, džeparima i skitnicama. Prema njegovom iskazu, koji se kasnije pokazao točnim, posuđivao je dokumente od osobe s područja Zagreba, a novac za posudbu u iznosu od 2 000 kuna, mjesečno je slao autobusom u Zagreb gdje je novac preuzimao vlasnik dokumenata ili njegova obitelj. Skitnica uopće

nije poznao don Miju Stijepića, ali je bio obuhvaćen obradom. Policija je provela opsežnu istragu, obavila tisuće razgovora u svrhu razrješenja kaznenoga djela. Tom prilikom se dolazilo do saznanja o drugim, počinjenim, kaznenim djelima i prekršajima te drugim operativno interesantnim podacima koji su rezultirali razrješenjima drugih kaznenih djela.

9. POVEZIVANJE OSOBE KOJA JE KORISTILA, ODNOSNO UPRAVLJALA VOZILOM NESTALE OSOBE S DOGAĐAJEM NA PLAŽI

Policijски službenici nastojali su povezati osobu koja je koristila vozilo, odnosno upravljala vozilom don Mije Stijepića s činom ubojstva, ali ih je mučilo što ako je osumnjičena osoba pronašla otključano vozilo ili je našla ključeve na plaži, ne znajući da je vlasnik ubijen te je vozilo koristila dok je bilo goriva, a potom ga ostavila u Zadru. Nakon što su kriminalistički tehničari Policijske uprave zadarske uspjeli izolirati profil DNK s upravljača osobnog vozila marke Golf, tip 4, koji je koristio don Mijo Stijepić, identifikacija osobe koja je upravljala vozilom poslije župnikove smrti bila je pitanje dana. U kolovozu 2003. godine počinitelj je napravio "pogrešku" i provalio u ugostiteljski objekt na području Istre gdje ga je zatekla policija i uhitila. Tom prilikom je kriminalističko-tehnički obrađen te su uzorci DNK dostavljeni u Centar za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja "Ivan Vučetić" u Zagrebu koji je potvrdio da se radi o osobi za kojom se tragalo, ali je problem nastao zato što je osumnjičena osoba počinila kazneno djelo u Istri (kaznenu prijavu za tešku krađu podnijela Policijska uprava istarska) pa nije stoga bila nadležna zadarska policija. Napokon je identificirana osoba koja je bila u vozilu, a ime joj je bilo Mate Ćurković s područja Sinja, do tada prijavljivana za imovinska kaznena djela.

Odmah nakon identifikacije opservirana je njegova adresa prebivališta, diskretno su izvršene i provjere koje su pokazivale da se odao skitnji i nije imao redovite izvore prihoda. Za njim je raspisana i brzajavka te je u prosincu 2003. godine uhićen i proveden istražnom sucu Županijskog suda u Šibeniku. U konačnici ono što je cijelo vrijeme mučilo kriminaliste, kako povezati osobu koja je koristila osobno vozilo s mjestom događaja – pronalaznja tijela, riješeno je priznanjem osumnjičenog pred istražnim sucem.

10. ZAKLJUČAK

Iz elaboriranog događaja razvidno je da su djelatnici policije dojavu o nestanku župnika shvatili ozbiljno, što je bilo očito po nizu mjera i radnji koje su poduzeli.

Radom nije obuhvaćeno pravosudno procesuiranje počinitelja, nego je cilj bio pokazati u kojim pravcima se kretalo kriminalističko istraživanje i njezin opseg kako bi se došlo do počinitelja. Policijski službenici/kriminalisti odmah su nakon prijave postavili ispravne verzije o nestanku župnika što je uvelike olakšalo odrediti u kojim smjerovima će se kretati kriminalističko istraživanje.

Kad je pronađeno vozilo i tijelo poduzet je kvalitetan i temeljit očevid, što je na kraju bilo presudno jer su tom prilikom na unutarnjim ručicama vozačevih i suvozačevih vrata, s upravljača, mjenjača i ručne kočnice utvrđeni tragovi DNK. Trag DNK nije bio registriran u bazi podataka, a u konačnici je bio ključ za razrješenje kaznenog djela.

Kriminalističko istraživanje ubojstva don Mije Stjepića spada među najsloženije kriminalističke obrade ubojstva na području Hrvatske. Obavljeno je više od 1 200 obavijesnih razgovora. Izvršeno je 30-ak poligrafskih ispitivanja i 20 pretraga stanova te se preko Interpola surađivalo s policijama više zemalja.

Iz obrade su proizišla razrješenja i drugih kaznenih djela i prekršaja te su dobiveni drugi operativno interesantni podaci.

Događaj je pobudio veliki interes kod građana u Zadarskoj županiji, a kako je vrijeme prolazilo cijela je Hrvatska upoznata sa slučajem, što je bio dodatni pritisak na policijske službenike/kriminaliste iako su napisi u medijima poticali građane da dojavljuju "sumnjive" situacije.

Mediji su bili jako zainteresirani i svakodnevno su objavljivali informacije, poluinformacije i dezinformacije o navedenom nestanku, a potom i pronalaženju župnikovog tijela. Policijski službenici/kriminalisti, a i sam počinitelj djela, svakodnevno su pratili informacije iz medija.

Karakteristike kao što su upornost, osjećaj za detalje, znanje i malo sreće bile su važne za razrješenje ovog teškog i složenog slučaja koji je zainteresirao cijelu hrvatsku i bosansko-hercegovačku javnost.

Engl.: The Disappearance and Murder of a Priest